

Λόγος ΙΓ΄ Ερμηνεία στην εξαήμερη Δημιουργία (Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου) (Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Σχετικός με τον Αβραάμ ο οποίος εκλήθη από το Θεό από τη γη των Χαλδαίων στη γη Χαναάν και αναφερόμενος στην κάθοδο και την άνοδο του από την Αίγυπτο και τον αποχωρισμό του Λωτ και την αιχμαλωσία του και για τη μεγάλη εύνοια του Θεού προς το δίκαιο.

Τον Άβραμ, τον οποίο κάλεσε ο Θεός, και τη σύζυγό του τη Σάρα δεν είναι το άλφα (α) και το ρω (ρ) αλλά εκείνος που τους τα πρόσθεσε, που τους δόξασε πάρα πολύ. Διότι ο οφθαλμός του Θεού, ο οποίος ερευνά τα πάντα προείδε τη μελλοντική ευσέβεια του δίκαιου, γι' αυτό και δεν επέτρεψε σ' αυτόν να κατοικεί μαζί με ασεβείς. «Και είπε Κύριος τω Άβραμ· έξελθε εκ της γης σου και εκ της συγγενείας σου και εκ του οίκου του πατρός σου και δεύρο εις την γην, ην αν σοι δείξω και ποιήσω σε εις έθνος μέγα και ευλογήσω σε και μεγαλυνώ το όνομά σου και έση ευλογημένος· και ευλογήσω τους ευλογούντάς σε και τους καταρωμένους σέ καταράσονται·' και ενευλογηθήσονται εν σοι πάσαι αι φυλαί της γης

» (Γεν. ιβ' 1-3). Διότι ο Θεός, προγνωρίζοντας τα μέλλοντα, κάλεσε το μακάριο ως άξιο πολλών και μεγάλων υποσχέσεων.

Κι εκείνος φθάνει γρήγορα στη χώρα των Χαναναίων και ο δίκαιος Δεσπότης, αφού εμφανίστηκε σ' αυτόν σύμφωνα με τα μέτρα της ανθρώπινης φύσης, τον διατάζει να διέλθει το μήκος και το πλάτος της χώρας, χορηγώντας στο δίκαιο προμηνύματα κληρονομιάς, διότι· – σε σένα και «τω σπέρματί σου», λέγει, «δώσω την γην ταύτην». (Γεν. ιβ' 7). Και αυτός, όπως ήταν φυσικό, ευγνώμων και φιλόθεος, ευθύς οικοδομεί θυσιαστήριο για το Θεό. Έπειτα, όταν έπεσε μεγάλη πείνα στη γη Χαναάν, αναγκάζεται να πάει στην Αίγυπτο. Αφού πλησίασε εκεί, ο φόβος του θανάτου και η αρπαγή της γυναίκας του, περικυκλώνει το δίκαιο. Και όταν δουν την ομορφιά του προσώπου σου γυναίκα, είπε, οι άρχοντες του Φαραώ, εσένα θα σε περιποιηθούν κι εμένα θα με σκοτώσουν. «Είπον ουν ότι αδελφή αυτού ειμί, όπως αν ευ μοι γένηται διά σε και ζήσεται η ψυχή μου ένεκέν σου» (Γεν. ιβ' 13).

Αυτά τα λόγια, λοιπόν, του δίκαιου γίνονται πραγματικότητα. Αρπάζουν τη γυναίκα από τα χέρια του δικαίου και οδηγείται από τους άρχοντες στο Φαραώ. Στο δίκαιο του συμπεριφέρθηκαν καλά, σαν δήθεν αδελφό της, δωρίζοντάς του πρόβατα και βόδια και καμήλες και δούλους και δούλες για να τον υπηρετούν. Όμως ο οίκος του Φαραώ παρ' ολίγον να καταστραφεί. Διότι «ήτασεν ο Θεός τον Φαραώ ετασμοίς μεγάλοις και πονηροίς και τον οίκον αυτού περί Σάρας της γυναικός Άβραμ» (Γεν. ιβ' 17), αφού του κατέστησε γνωστό ότι δεν είναι αδελφή αλλά γυναίκα του δίκαιου. Διότι έλεγε ο Θεός προς το Φαραώ και τον Αβιμέλεχ (παρ. Γεν. κ' 1-2) και τους υπόλοιπους βασιλιάδες σχετικά με τον Αβραάμ, τον Ισαάκ και τον Ιακώβ και τον Ίωσήφ: «μη άψησθε των χριστών μου και εν τοις προφήταις μου μη πονηρέβεσθε» (Ψάλμ. ρδ' 15). Και ο Φαραώ, αφού έστειλε κι έφεραν το δίκαιο, του λέει: «Τί τούτο εποίησάς μοι, ότι ουκ απήγγειλάς μοι ότι γυνή σου εστίν; ινατί είπας ότι αδελφή μου εστί; ...και ιδού η γυνή σου έναντί σου· λαβών απότρεχε» (Γεν. ιβ' 18-19).

Και ανέβηκε από την Αίγυπτο μαζί με τη γυναίκα του τη Σάρα και τον άνεψιό του το Λωτ με πολύ πλούτο και πολλά ζώα στην έρημο, όπου ήταν προηγουμένως η σκηνή του. Και ο τόπος δεν τους χωρούσε διότι κατοικούσαν σ' αυτή και οι Χαναναίοι. Γίνεται, λοιπόν, σύγκρουση μεταξύ των βοσκών του Άβραμ και των βοσκών του Λωτ. «Είπε δε Άβραμ τω Λωτ μη έστω μάχη ανά μέσον εμού και σου και ανά μέσον των ποιμένων μου και ανά μέσον των ποιμένων σου ότι άνθρωποι αδελφοί εσμέν ημείς, ουκ ιδού πάσα η γη εναντίον σου εστί; διαχωρίσθητι απ' εμού » (Γεν. ιγ' 8-9) και όποια περιοχή θέλεις διάλεξε ή τη δεξιά ή την αριστερά. Αποδεικνύεται υψηλή και αξιαγάπητη η πραότητα του δίκαιου. Διότι το παιδί το

οποίο έχει αναθρέψει, το οποίο τίμησε και δόξασε, το κάνει αδελφό και ισότιμό του και του δίνει την εξουσία της διανομής της χώρας της οποίας την κυριαρχία είχε πάρει ο ίδιος από το Θεό. Και ο Λωτ, αντί να τον τιμήσει με τη σειρά του και να παραχωρήσει στον πρεσβύτερο την εξουσία της διανομής της χώρας, γίνεται περισσότερο απερίσκεπτος. *«Και επάρας... τους οφθαλμούς αυτού επείδε... Σόδομα και Γόμορρα, ως ο παράδεισος του Θεού»* (Γεν. ιγ' 10) επειδή ποτιζόταν από τον Ιορδάνη και, αφού αποχωρίστηκε από το δίκαιο κατοίκησε στα Σόδομα χωρίς να λάβει καθόλου υπόψη την κακία των κατοίκων. *«Οι δε άνθρωποι οι εν Σοδόμοις πονηροί, λέγει, και αμαρτωλοί εναντίον του Θεού σφόδρα»* (Γεν. ιγ' 13).

Να δύο κακά που είχαν σχέση με όλους τους κατοίκους, διότι *«και πονηροί και αμαρτωλοί σφόδρα εναντίον του Θεού»*. Τί, λοιπόν, σαν να μην ήταν πολύ το κακό που βρισκόταν στην πόλη και ο Λωτ οδηγείται διά της βίας αιχμάλωτος με πλήθος λαού των Σοδόμων και πλήθος λαφύρων από το βασιλιά Χοδολογόμορ και τους τέσσερις βασιλιάδες που ήταν μαζί του.

Όταν ο δίκαιος το άκουσε αυτό κι αφού δεν έλαβε καθόλου υπόψη την αυθάδεια του Λωτ σχετικά με την εκλογή της γης, τους καταδίωξε μαζί με τους τριακόσιους δεκαοκτώ δούλους του, που είχαν γεννηθεί και ανατραφεί στο σπίτι του, και αφού τους επιτέθηκε τους κατατροπώνει και καταδιώκει τους πέντε βασιλιάδες *«έως Χοβά, η έστιν αριστερά Δαμασκού και απέστρεψε πάσαν την ίππον Σοδόμων και Λωτ τον αδελφιδόν αυτού απέστρεψε και πάντα τα υπάρχοντα αυτού και τας γυναίκας και τον λαόν»* (Γεν. ιδ' 14-15).

Τον συνάντησε κατόπιν ο βασιλιάς των Σοδόμων ο οποίος, τιμώντας τον καταλλήλως, τον παρακαλούσε να πάρει κάτι από τα λάφυρα, αλλ' αυτός αρνήθηκε να πάρει *«από σπαρτίου εως σφυροτήρος»* (Γεν. ιδ' 23) δηλαδή από λεπτό σχοινί μέχρι τεμάχιο λουριού. Τον συνάντησε κρατώντας άρτο και οίνο ο Μελχισεδέκ, ο βασιλιάς της Σαλήμ και ιερέας του υψίστου Θεού, ευλογώντας τον και λέγοντας *«ευλογημένος Άβραμ τω Θεώ τω υψίστω, ος έκτισε τον ουρανόν και την γην. Και ευλογητός ο Θεός ο ύψιστος ος παρέδωκε τους εχθρούς σου υποχειρίους σοι»* (Γεν. ιδ' 19-20), διδάσκοντας και αυτούς ο δίκαιος ότι δεν θα μπορούσε με λίγους άνδρες να καταδιώξει πέντε βασιλιάδες εάν δεν τους παρέδιδε στο χέριο του ο Θεός. Και ο Άβραμ, αφού έσπευσε στη σκηνή του, αλλάζοντας κατοικία από εκεί ήλθε και κατοίκησε στη Χεβρών, κοντά στη δρυ του Μαμβρή και οικοδόμησε εκεί θυσιαστήριο για τον Κύριο (Γεν. ιγ' 18).

Κοίταξε την αγάπη του δίκαιου προς το Θεό, αφού παντού πρόσφερε στο Θεό θυσιαστήρια και θυσίες, εμπαίζοντας με τον τρόπο αυτό τους πολυθεϊστές που έχουν το φρόνημα των ειδωλολατρών, τονίζοντας πως υπάρχει ένας και μόνος Θεός, ο Θεός του.

«Εγεννήθη ρήμα Κυρίου προς Άβραμ εν οράματι λέγων μη φοβού Άβραμ· εγώ υπερασπίζω σου, ο μισθός σου πολύς έσται σφόδρα» (Γεν. ιε' 1), Επειδή αρνήθηκες να λάβεις λίγα λάφυρα από το βασιλιά των Σοδόμων «ο μισθός σου» από μένα «πολύς έσται σφόδρα». Κι αυτός μόλις βρήκε τον κατάλληλο χρόνο, φανερώνοντας τη δίψα αποκτήσεως απογόνου που είχε, του λέγει: «Δέσποτα Κύριε τί μοι δώσεις; εγώ δε απολύομαι άτεκνος... επειδή εμοί ουκ έδωκας σπέρμα, ο δε οικογενής μου κληρονομήσει μοι. Και ευθύς φωνή Κυρίου εγένετο προς αυτόν λέγουσα· ου κληρονομήσει σε ούτος, αλλ' ος εξελεύσεται εκ σου, ούτος κληρονομήσει σε» (Γεν. ιε' 2-4). Και οι απόγονοί μου θα είναι αναρίθμητοι σαν τα άστρα του ουρανού. «Και επίστευσεν Άβραμ τω Θεώ και ελογίσθη αυτώ εις δικαιοσύνην» (Γεν. ιε' 6). Και δεν αμφέβαλλε λέγοντας: πώς είναι δυνατόν οι απόγονοί μου να είναι αναρίθμητοι σαν τα άστρα του ουρανού, αλλά πίστεψε ότι ο Θεός είναι αληθινός και δεν υπάρχει σ' αυτόν τίποτε το αδύνατο «και ελογίσθη αυτώ εις δικαιοσύνην. Είπε δε προς αυτόν εγώ ο Θεός ο εξαγαγών σε εκ χώρας Χαλδαίων, ώστε δούναι σοι την γην ταύτην κληρονομήσαι» (Γεν. ιε' 7). Ο δίκαιος τότε ζητεί απόδειξη ότι θα την κληρονομήσει και του δίδεται απόδειξη μέσω δαμάλεως τριών χρόνων και αίγας και κριού και τρυγόνος και περιστεράς, τα οποία αφού μοίρασε στα δύο και «έθηκεν αυτά αντιπρόσωπα αλλήλοις» (Γεν. ιε' 10), κάθισε κοντά τους κατά το ηλιοβασίλεμα τον κατέλαβε «φόβος σκοτεινός» και κάποια φωνή του έλεγε: «γινώσκων γνώση ότι πάροικον έσται το σπέρμα σου εν γη ουκ ιδία και δουλεύσουσι... τετρακόσια έτη· το δε έθνος ω εάν δουλεύσουσι κρινώ εγώ μετά δε ταύτα εξελεύσονται ώδε μετά αποσκευής πολλής» (Γεν. ιε' 13-14).

Κοίταξε μετά από πόσα χρόνια εκπληρώνει την υπόσχεση, μετά από τετρακόσια χρόνια. Είναι αξιοθαύμαστη η γενναία ψυχή του δίκαιου, που δεν οδύρεται για τη βραδύτητα, δεν καθικετεύει να του αποδοθεί πια γρήγορα η κληρονομιά, υπακούει υποτάσσοντας τα πάντα στο Θεό. «Εγένετο δε Άβραμ ετών ενενήκοντα εννέα και ώφθη Κύριος τω Άβραμ και είπεν αύτω· εγώ ειμί ο Θεός σου ευαρέσκει ενώπιόν μου και γίνου άμεμπτος, και θήσω την διαθήκην μου ανά μέσον εμού και ανά μέσον σου και ηληθυνώ σε σφόδρα. Και έπεσεν Άβραμ επί πρόσωπον αυτού και ελάλησεν αυτώ ο Θεός λέγων και εγώ ιδού η διαθήκη μου μετά σου και έση πατήρ πλήθους εθνών, και ου κληθήσεται έτι το όνομά σου Άβραμ, αλλ' έσται το όνομά σου Αβραάμ ότι πατέρα πολλών εθνών τέθεικά σε ...και βασιλείς εκ σου εξελεύσονται... και η γυνή σου ου κληθήσεται το όνομα αυτής Σάρα, αλλά Σάρρα έσται το όνομα αυτής. Ευλογήσω δε αυτήν... και δώσω σοι σπέρμα εξ αυτής

(Γεν. ιζ' 1-6, 15-16)... και κληρονομήσει το σπέρμα σου τας πόλεις των υπεναντίων
» (Γεν. κβ 17).

Ποιός θα μπορούσε να γίνει μακαριώτερος από τον άνθρωπο αυτό που απόλαυσε τόσο σπουδαίες θεοφάνειες και συνομιλίες με το Θεό; Ο Θεός, που δε χαρίστηκε στους αγγέλους που αμάρτησαν και στον πρωτόπλαστο άνθρωπο, που επιτίμησε τον Κάιν και κατάστρεψε τον κόσμο με τον κατακλυσμό όταν φθάρηκε από την αμαρτία, κοίταξε πάλι πόσο μεγάλες ευεργεσίες δίνει στους δούλους του, όπως τον Άβελ, τον Ενώχ, το Νώε και αυτόν το δίκαιο.

Άνθρωποι που ούτε άκουσαν ποτέ για ανάσταση και βασιλεία των ουρανών αλλά άκουσαν κάτι σχετικό με κατοχή γης και απόκτηση κάποιου τέκνου, κοίταξε πόση αρετή και πόθο απόκτησαν για το Θεό! Ποιά όμως απολογία θα βρούμε εμείς ενώπιον του Θεού, όταν παραμελούμε τη δική μας σωτηρία; Εμείς που έχουμε τόσο σπουδαία υπόθεση, που αξιωθήκαμε να λεγόμαστε «κληρονόμοι μεν Θεού, συγκληρονόμοι δε Χριστού» (Ρωμ. η' 17) στη βασιλεία Του. Αυτή μακάρι να πετύχουμε όλοι μας με τη χάρη Του και του Πατρός και του Αγίου Πνεύματος στους απέραντους αιώνες. Αμήν.

Απόδοση: ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ Θεολόγος-Εκπαιδευτικός